

Leasing cz. 2

Konsekwencje na gruncie podatku VAT i CIT,
leasing w estońskim CIT, zmiany wprowadzone
w Polskim Ładzie.

Wstęp

Rynek leasingu w Polsce dynamicznie się rozwija i cieszy dużym zainteresowaniem. Mali przedsiębiorcy często nie mają możliwości finansowania swojej działalności kredytem, dlatego alternatywą jest dla nich zawarcie umowy leasingu, która zapewnia pozyskanie składników majątkowych na dogodnych warunkach. Przedsiębiorstwa mogą czerpać wiele korzyści z tej formy finansowania, a przede wszystkim mogą wspierać swój rozwój.

Pomimo tego, że umowa leasingu jest dosyć prosta w swojej konstrukcji oraz zrozumiała przez podatników, to sam leasing jest tematem bardzo obszernym i wymaga znajomości zasad, praw i obowiązków oraz konsekwencji podatkowych poszczególnych działań. Ponadto ustawodawca nie rozpieszcza podatników – częste zmiany w prawie wymagają śledzenia i dostosowania się do nowo obowiązujących regulacji.

Poniżej kluczowe pytania, na które odpowiadamy w niniejszym opracowaniu.

- **Jakie są rodzaje leasingu oraz jakie wywołują skutki podatkowe?**
- **Czym jest leasing zwrotny (leaseback) oraz jakie zapewnia korzyści?**
- **Jak rozliczyć leasing w estońskim CIT?**
- **Co zrobić z trwającą umową leasingową w przypadku zaprzestania prowadzenia działalności?**
- **Jakie zmiany w leasingu wprowadził Polski Ład od 1 stycznia 2022 roku?**

Zapraszamy do lektury.

1. Jakie są rodzaje leasingu oraz jakie powodują skutki podatkowe?

W praktyce gospodarczej mamy do czynienia z dwoma rodzajami leasingu – leasingiem finansowym (kapitałowym) oraz operacyjnym.

Należy mieć na uwadze, że umowy leasingu kwalifikuje się odrębnie dla celów rachunkowych i odrębnie dla celów podatkowych. Najczęściej występującą sytuacją jest taka, gdy leasing finansowy dla celów rachunkowych spełnia kryteria dla leasingu operacyjnego dla celów podatkowych. Każdy rodzaj leasingu niesie za sobą szereg konsekwencji. Istotne jest, aby zapoznać się z wpływem obu rodzajów leasingu na bilans oraz rachunek zysków i strat przedsiębiorstwa, a także ze skutkami podatkowymi.

1.1. Leasing finansowy

W myśl przepisów bilansowych (art. 3 ust. 4 UoR) leasingiem finansowym będzie umowa leasingu, która spełnia co najmniej jeden z siedmiu warunków:

- umowa **przenosi własność przedmiotu umowy** na korzystającego po zakończeniu okresu, na który została zawarta;
- umowa **zawiera prawo do nabycia przedmiotu umowy** przez korzystającego, po zakończeniu okresu na jaki została zawarta, po cenie niższej od wartości rynkowej z dnia nabycia;
- **okres**, na jaki umowa leasingu została zawarta, odpowiada przeważającej części przewidywanego okresu ekonomicznej

użyteczności przedmiotu leasingu, przy czym nie może być on krótszy niż 3/4 tego okresu;

- **suma opłat leasingowych**, pomniejszonych o dyskonto, ustalona na moment rozpoczęcia okresu leasingu i przypadająca do zapłaty w okresie obowiązywania umowy, przekracza 90% wartości rynkowej przedmiotu umowy na ten dzień; w sumie opłat uwzględnia się wartość końcową (rozumianą tutaj jako opłatę końcową) przedmiotu umowy, którą korzystający zobowiązuje się zapłacić za przeniesienie na niego własności danego przedmiotu; nie zalicza się do sumy opłat warunkowych opłat leasingowych ani płatności na rzecz finansującego za świadczenia dodatkowe, podatków oraz składek na ubezpieczenie tego przedmiotu, jeżeli korzystający pokrywa je niezależnie od opłat za używanie;
- umowa **zawiera przyrzeczenie finansującego do zawarcia z korzystającym kolejnej umowy** o oddanie w odpłatne używanie tego samego przedmiotu lub przedłużenie umowy dotychczasowej, na warunkach korzystniejszych od przewidzianych w dotychczasowej umowie;
- umowa **przewiduje możliwość wypowiedzenia umowy**, z zastrzeżeniem, że wszelkie powstałe z tego tytułu koszty i straty poniesione przez finansującego pokrywa korzystający;
- **przedmiot umowy** został dostosowany do indywidualnych potrzeb korzystającego; bez wprowadzania w nim istotnych zmian może on być używany wyłącznie przez korzystającego.

1. Jakie są rodzaje leasingu (...) c.d.

Zgodnie z przepisami prawa podatkowego (art. 17f ust. 1 pdop) umowa leasingu będzie miała charakter finansowy, jeżeli:

1. umowa leasingu została **zawarta na czas oznaczony**;
2. **suma ustalonych w umowie leasingu opłat**, pomniejszona o należny podatek od towarów i usług, odpowiada co najmniej wartości początkowej środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych, a w przypadku zawarcia przez finansującego następnej umowy leasingu środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej będących uprzednio przedmiotem takiej umowy odpowiada co najmniej jego wartości rynkowej z dnia zawarcia następnej umowy leasingu; przepis art. 14 stosuje się odpowiednio;
3. **umowa zawiera postanowienie**, że w podstawowym okresie umowy leasingu:
 - odpisów amortyzacyjnych dokonuje korzystający, w przypadku gdy nie jest osobą wymienioną w lit. b, albo
 - finansujący rezygnuje z dokonywania odpisów amortyzacyjnych, w przypadku gdy korzystającym jest osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej.

W leasingu finansowym leasingobiorca wprowadza przedmiot leasingu do swojej ewidencji środków trwałych oraz dokonuje miesięcznych odpisów amortyzacyjnych. Umowa przewiduje, że wraz z opłaceniem ostatniej raty leasingobiorca staje się właścicielem przedmiotu.

Odpisy amortyzacyjne oraz część odsetkowa raty leasingowej stanowią koszty podatkowe, zatem pomniejszają podstawę opodatkowania podatkiem dochodowym. Wraz z odprowadzeniem pierwszej raty leasingowej (raty inicjalnej) leasingobiorca jest zobowiązany do zapłaty całej kwoty podatku VAT.

Należy liczyć się zatem z **dużym wydatkiem już na samym początku** trwania umowy.

Jednocześnie **korzyścią jest jednorazowe odliczenie podatku naliczonego**, co pozwala pomniejszyć zobowiązanie podatkowe VAT.

1. Jakie są rodzaje leasingu (...) c.d.

1.2. Leasing operacyjny

W leasingu operacyjnym przedmiot leasingu pozostaje składnikiem majątku leasingodawcy. W trakcie trwania umowy, leasingobiorca wykazuje raty leasingowe w rachunku zysków i strat jako koszty usług obcych, jeżeli umowa leasingu spełnia warunki wskazane art. 3 ust. 4 Ustawy o Rachunkowości lub podmiot korzysta z uproszczeń jako jednostka mała (stosując przepisy prawa podatkowego – art. 17 b ust.1). W innym przypadku leasing – zarówno dla celów bilansowych, jak i podatkowych – będzie miał charakter finansowy.

Korzystający może wykupić przedmiot po zakończeniu umowy.

Miesięczne raty leasingowe (zarówno część kapitałowa, jak i odsetkowa) będą ujęte w kosztach podatkowych, z kolei podatek VAT będzie rozłożony na raty.

Wkład własny wynosi od 0,5-10%.

Ten rodzaj leasingu jest najbardziej popularną formą finansowania, ponieważ **nie wymaga zaangażowania dużych środków własnych.**

1. Jakie są rodzaje leasingu oraz jakie powodują skutki podatkowe? c.d.

1.3. Szczególny rodzaj leasingu – leasing zwrotny (leaseback)

Zasada działania leasingu zwrotnego

Leasing zwrotny (leaseback) polega na sprzedaży podlegających amortyzacji środków trwałych do firmy leasingowej. Zmiana związana z przeniesieniem praw własności na inny podmiot skutkuje podpisaniem umowy leasingowej między sprzedającym a kupującym, natomiast dotychczasowy korzystający w dalszym ciągu pozostaje użytkownikiem przedmiotu, którego dotyczyła sprzedaż i dotychczasowy właściciel staje się leasingobiorcą.

Leasing zwrotny zazwyczaj można rozumieć jako 2 odrębne zdarzenia gospodarcze.

Pierwsze zdarzenie

W jego ramach dochodzi do sprzedaży składników majątkowych (a więc mamy do czynienia z opodatkowaną dostawą towarów), czego podstawą jest podpisana umowa sprzedaży oraz wystawiona faktura VAT.

Drugie zdarzenie

W jego ramach zostaje sporządzona umowa leasingu (operacyjnego lub finansowego), w ramach której leasingobiorca jest zobowiązany do spłaty miesięcznych rat leasingowych.

Inaczej to postrzega wyrok TSUE (w sprawie C-201/18 - Mydibel SA), w myśl którego leasing zwrotny stanowi jedną transakcję o finansowym charakterze i transakcja ta nie podlega opodatkowaniu podatkiem VAT.

Jakie niesie za sobą korzyści leaseback?

Główną korzyścią wynikającą z transakcji leasebacku jest uwolnienie zamrożonych środków własnych dotychczas będących w aktywach rzeczowych spółki.

Kapitał uzyskany ze zbycia składników majątkowych może być dla sprzedającego dużym zastrzykiem środków pieniężnych, które można przeznaczyć na cele inwestycyjne czy spłatę obecnych zobowiązań, poprawiając płynność finansową przedsiębiorstwa. Inną korzyścią jest wygodna forma transakcji zapewniająca ciągłość w prowadzeniu działalności – przedmioty leasingu nie muszą przechodzić przez ręce finansującego – pozostają u korzystającego, zatem poza formalnościami i wymianą dokumentów transakcja nie jest „odczuwalna”, bo pracownicy nieprzerwanie korzystają z maszyn, urządzeń i innych przedmiotów.

1. Jakie są rodzaje leasingu (...) c.d.

Leasing zwrotny tylko dla zadłużonych?

Owszem, leasing zwrotny poprawia płynność finansową przedsiębiorstw, pozwala spłacić zobowiązania wobec kontrahentów czy wynagrodzenia pracownikom, jednak nie tylko zadłużeni czerpią z niego zyski.

Dzięki leasingowi zwrotnemu przedsiębiorcy mają korzyści podatkowe. Przedmiot wykupiony po zakończeniu leasingu może zostać odsprzedany do firmy leasingowej i wykorzystywany ponownie w ramach nowej umowy. Taki zabieg pozwala nie tylko odzyskać gotówkę – przedsiębiorstwo wykazuje wtedy koszty podatkowe (przy leasingu podatkowo-operacyjnym) wynikające z rat leasingowych, co zmniejsza podstawę opodatkowania.

Jednak firmy niekoniecznie muszą potrzebować kapitału, aby uwolnić się od zobowiązań. Innym powodem jest realizacja inwestycji. Potrzeba remontu czy przebudowy środka trwałego wpłynie na jego wartość, co w konsekwencji przełoży się na uzyskanie wyższej ceny sprzedaży czy większego zainteresowania na rynku. Z kolei zakup materiałów bezpośrednich zapewni ciągłość pracy, wpłynie na zaspokojenie potrzeb rynku oraz generowanie zysków.

Nie tylko korzyści

Umowa leasingu zwrotnego nie zawsze jest korzystna. Dokonując sprzedaży środka trwałego należy wycenić go według ceny rynkowej, która zazwyczaj jest niższa od wartości księgowej, więc przedsiębiorca na sprzedaży jest stratny. Firmy leasingowe doliczają także marże za to, że odkupują przedmiot oraz biorą na siebie ryzyko związane z trwałą utratą jego wartości.

2. Leasing samochodu osobowego

2.1. Ujęcie leasingu dla celów VAT

Leasing samochodów osobowych niesie za sobą dodatkowe konsekwencje na gruncie podatku od towarów i usług oraz podatku dochodowego.

Przepisy o podatku od towarów i usług stanowią, że podatnik nie ma prawa do pełnego odliczenia podatku VAT od kosztów związanych z użytkowaniem i eksploatacją pojazdów samochodowych wykorzystywanych do celów mieszanych – może odliczyć jedynie 50% [art. 86a ust. 1 ustawy o VAT].

Pełne odliczenie podatku naliczonego – w myśl art. 86a ust. 3 pkt 1 lit. a i ust. 4 ustawy o VAT – przysługuje podatnikom w przypadku, gdy pojazdy te są uznawane za wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika pod warunkiem, że:

- podatnik prowadzi ewidencję przebiegu pojazdu,
- konstrukcja pojazdu wyklucza możliwość wykorzystania go do celów innych niż związane z działalnością.

2. Leasing samochodu osobowego c.d.

2.1. Ujęcie leasingu dla celów VAT

Z kolei ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych limituje ujęcie w kosztach podatkowych wydatki związane z leasingiem samochodów osobowych. Ustalenie wysokości kosztów uzyskania przychodów zgodnie z proporcją dotyczy wszystkich umów leasingowych zawartych od 1 stycznia 2019 roku, których przedmiotem są pojazdy o wartości początkowej przekraczającej (art. 16 ust. 1 pkt 49a ustawy o CIT):

- **150 000,00 zł** – dla samochodów spalinowych i hybrydowych lub
- **225 000,00 zł** – dla pojazdów elektrycznych.

Kosztem uzyskania przychodu będzie ta część wartości netto, która proporcjonalnie do ceny samochodu nie przekracza wskazanego limitu.

Zatem przykładowe ustalenie proporcji będzie wyglądać w następujący sposób:

Wartość netto przedmiotu leasingu: 165 600,00 zł

50% nieodliczonego podatku VAT: 19 044,00 zł

Wartość pojazdu dla celów podatkowych: 184 644,00 zł

$150\,000,00 / 184\,644,00 = 81,23\%$

Kosztem uzyskania przychodu będzie 81,23% części kapitałowej raty leasingowej.

Przepisy podatkowe limitują także ujęcie w kosztach podatkowych wydatki związane z eksploatacją pojazdów – wówczas kosztem podatkowym jest jedynie 75% poniesionego kosztu (ograniczenie nie dotyczy sytuacji, gdy pojazd jest wykorzystywany jedynie do celów działalności gospodarczej).

Warto pamiętać!

Proporcją objęta jest część kapitałowa – część odsetkowa zawsze stanowi koszt podatkowy.

Dodatkowo proporcji będzie podlegał także koszt ubezpieczenia autocasco oraz GAP, zawarty w polisie ubezpieczeniowej – wówczas podstawę do ustalenia proporcji stanowić będzie wartość netto przedmiotu określona przez ubezpieczyciela, a nie ta wynikająca z umowy leasingowej (wartość ta zazwyczaj jest wskazana w polisie ubezpieczeniowej).

2. Leasing samochodu osobowego c.d.

2.3. Leasing samochodu w estońskim CIT

Podatnicy rozliczający się w formie estońskiego CIT odprowadzają podatek w momencie wypłaty zysku ze spółki. W estońskim CIT wszystkie wydatki związane z nabyciem oraz eksploatacją pojazdu są w całości traktowane jako koszt bilansowy. W prawie bilansowym nie ma bowiem regulacji dotyczących limitów ujęcia w kosztach, tak jak ma to miejsce w przepisach podatkowych. Zatem podatnicy nie muszą przejmować się limitem 150 000,00 zł oraz 225 000,00 zł obowiązującym w klasycznym CIT.

Cel wykorzystania samochodu

W ryczałcie estońskim istotnym pozostaje ustalenie, czy samochód osobowy podlega wykorzystaniu wyłącznie do celów służbowych, czyli do działalności gospodarczej spółki ryczałtowej. Jeśli odpowiedź na takie pytanie jest negatywna i samochód służy również celom osobistym osób fizycznych, czyli jest to tzw. użytek mieszany, wówczas ustawodawca wymaga zapłaty podatku ryczałtowego CIT od 50% wydatków oraz odpisów amortyzacyjnych związanych z takim pojazdem. Wydatki, o których mowa, to wydatki eksploatacyjne, ubezpieczenie pojazdu, opłaty parkingowe, przejazdy autostradami itp.

Ukryte zyski

W ramach ukrytych zysków ujmowane są wydatki na samochód używany zarówno do celów prywatnych, jak i służbowych – przez udziałowca, akcjonariusza, wspólnika lub podmioty z nim powiązane (28m ust. 3 ustawy o CIT). W takim przypadku połowa poniesionych wydatków podlega opodatkowaniu w kwocie brutto (tj. z naliczonym podatkiem VAT). Jeżeli pojazd jest wykorzystywany wyłącznie na cele działalności gospodarczej, to obowiązek podatkowy nie powstaje.

W przypadku samochodów osobowych wykorzystywanych na cele mieszane przez inne podmioty powiązane, tj. np. pracowników, ustawodawca przewidział opodatkowanie estońskim CIT w ramach wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą. Wówczas podstawą opodatkowania będzie połowa wydatków w wartości brutto (art. 28 m ust. 4 a Ustawy o CIT).

Z tytułu ukrytych zysków oraz wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą podatnik ma obowiązek kalkulacji i odprowadzania zaliczek na estoński CIT w trakcie roku obrotowego. Z kolei w zeznaniu rocznym CIT-8E wykazuje dochody z tych tytułów w ujęciu miesięcznym.

3. Trwający leasing a zaprzestanie prowadzenia działalności

Naturalnym jest, że przedsiębiorcy postanawiają zamknąć bądź zawiesić swoją działalność. Powodów takiej decyzji może być wiele – utrata płynności finansowej, duża konkurencja, brak klientów czy względy osobiste.

Zaprzestanie prowadzenia działalności nie sprawia jednak, że zobowiązania firmy znikają. W takiej sytuacji podatnik powinien zapoznać się z możliwościami, jakie oferuje mu leasingodawca – a jest ich kilka.

3.1. Zerwanie umowy leasingu

Zerwanie umowy leasingowej skutkuje obowiązkiem zwrotu przedmiotu leasingu oraz natychmiastowej spłaty wszystkich przewidzianych w umowie, a niezapłaconych, rat (o czym mówi art. 709 K.c.). Raty te powinny zostać pomniejszone o sumę korzyści uzyskanych przez leasingodawcę wskutek rozwiązania umowy i wcześniejszej spłaty. Korzyścią leasingodawcy może być cena uzyskana ze sprzedaży poleasingowej – jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z 12 grudnia 2013 r. (sygn. akt V CSK 566/12). A zatem leasingodawca ustala swoją należność jako sumę niezapłaconych rat pomniejszoną o wartość zwracanego przedmiotu.

Ważne!

Leasingodawca może obciążyć przedsiębiorcę karami umownymi czy prowizjami (o ile mówią o tym warunki umowy).

3. Trwający leasing a zaprzestanie prowadzenia działalności c.d.

3.2. Wcześniejszy wykup

Jeżeli przedsiębiorca zamierza zachować przedmiot leasingu, może skorzystać z przedterminowego wykupu. Jeżeli wykup nastąpi po upływie 40% normatywnego okresu amortyzacji umowy leasingu operacyjnego (2 lata w przypadku samochodów osobowych), wówczas przedsiębiorca będzie mógł skorzystać z preferencyjnych warunków wykupu – zawrzeć transakcję poniżej ceny rynkowej (art. 17b ust. 1 ustawy o CIT). Jeżeli z kolei wykup nastąpi przed upływem tego okresu – kwota wykupu zostanie wyceniona przez rzeczoznawcę. Zatem przedsiębiorca będzie musiał mieć odpowiednią kwotę, by móc wykupić przedmiot leasingu w cenie równej bądź wyższej niż rynkowa, a taka transakcja jest już nieopłacalna.

3.3. Cesja umowy

Jeżeli przedsiębiorca planuje pozbyć się przedmiotu umowy leasingu, powinien zastanowić się nad cesją umowy. Leasingobiorca może scedować prawo do swojej umowy na inną firmę, za zgodą finansującego. Finansujący dokonuje weryfikacji zdolności leasingowej cesjonariusza. Nowy leasingobiorca przejmuje obowiązki poprzednika i kontynuuje spłacanie wartości przedmiotu leasingu.

Decydując się na cesję, przedsiębiorca **może uniknąć negatywnych konsekwencji w postaci dodatkowych kosztów czy kar** z tytułu przedwczesnego zakończenia umowy.

Przepisy podatkowe dopuszczają cesję leasingu pod warunkiem, że inne postanowienia umowy nie uległy zmianie (art. 17 a pkt 2 Ustawy o CIT). Organy podatkowe bardzo często przyjmowały niekorzystne stanowisko uznając, że cesja umowy skutkuje zmianą harmonogramu spłat i wówczas dana umowa powinna stanowić zupełnie nową umowę. Dokonanie zmian w umowie skutkowało również brakiem możliwości wykupu przedmiotu leasingu za symboliczną wartość – ceną transakcyjną musiała być wartość rynkowa (interpretacja z dnia 22.11.2017 roku - 0114-KDIP3-1.4011.316.2017.1).

3. Trwający leasing a zaprzestanie prowadzenia działalności c.d.

Niekorzystne przepisy były szczególnie dotkliwe dla przedsiębiorców w trakcie pandemii Covid-19, ponieważ **nie mogli odroczyć spłaty rat leasingowych, ani skorzystać z czasowego ich obniżenia.**

Na szczęście resort finansów wydał pozytywną interpretację w tym zakresie, z 15 lutego 2021 r. (sygn. DD6.8202.4.2020), dzięki której podatnicy przejmujący leasing w ramach cesji mają możliwość dokonania zmian w umowie. Możliwe zatem jest:

- obniżenie wartości wymagalnych rat leasingowych wskutek wydłużenia okresu trwania umowy,
- zwiększenie wartości wymagalnych rat leasingowych wskutek skrócenia okresu trwania umowy (jednak na okres nie krótszy niż 40% normatywnego okresu amortyzacji danego przedmiotu leasingu),
- zawieszenie na określony czas płatności rat,
- obniżenie przez określony czas płatności rat,
- wydłużenie okresu trwania i obniżenie wartości wymagalnych rat leasingowych, przy jednoczesnym zawieszeniu przez określony czas płatności rat oraz zwiększenie/zmniejszenie wysokości rat leasingowych po upływie danego okresu (o wartość niespłaconej przez dany okres części kapitałowej rat leasingowych).

3. Trwający leasing a zaprzestanie prowadzenia działalności c.d.

3.4. Kontynuacja spłat rat w trakcie zawieszenia

Kontynuacja spłat rat jest bardzo korzystna dla przedsiębiorców, którzy zawiesili działalność, ponieważ po wznowieniu działalności, poniesione wcześniej wydatki z tytułu leasingu w dalszym ciągu mogą być zaliczane do kosztów podatkowych, możliwe jest także odliczenie podatku VAT.

Należy pamiętać, że okres zawieszenia może trwać od 30 dni do 2 lat. Tak samo jest w przypadku wykupu przedmiotu z leasingu – koszty oraz podatek VAT można rozliczyć po wznowieniu działalności (chyba, że przedsiębiorca zdecyduje się na wykup prywatny).

3.5. Zmiana leasingu firmowego na konsumencki

Leasing konsumencki w Polsce cieszy się popularnością już od kilku lat, ale tylko nieliczne firmy leasingowe stosują rozwiązanie, w którym dokonuje się zmiany leasingu firmowego na osobę fizyczną. Jeśli jednak firma leasingowa wyrazi na to zgodę, to konieczne jest podpisanie aneksu do umowy. Należy jednak liczyć się z tym, że w takiej sytuacji tracimy możliwość optymalizacji podatkowej.

W praktyce można spotkać się z sytuacją, w której osoba prywatna kontynuuje spłatę rat leasingowych w imieniu nieistniejącego już przedsiębiorstwa **bez zgody leasingodawcy. Takie działanie jest jednak nielegalne!**

W konsekwencji firma leasingowa natychmiast rozwiązuje umowę, a przedsiębiorca zostaje wezwany do natychmiastowego zwrotu przedmiotu, zapłaty kary umownej i spłaty wszystkich rat.

4. Najważniejsze zmiany w leasingu wprowadzone w Polskim Ładzie

Już od dwóch lat podatnicy działają według nowych zasad wprowadzonych w ramach Polskiego Ładu. Przepisy dotyczące leasingu samochodów weszły w życie 1 stycznia 2022 roku, a zmiany obejmowały kwestie związane z wykupem oraz sprzedażą samochodu osobowego.

4.1. Wykup i sprzedaż samochodu poleasingowego do końca 2021 roku

Do końca 2021 roku właściciel firmy mógł wykupić na cele prywatne wcześniej wykorzystywane w ramach leasingu auto, to z kolei wiązało się z wystawieniem faktury sprzedaży na osobę prywatną. W takiej sytuacji nie było możliwości odliczenia podatku VAT oraz ujęcia faktury w kosztach uzyskania przychodu, ponieważ kupujący nie występował już w roli podatnika VAT, lecz w roli osoby prywatnej. Sprzedaż przedmiotu po upływie 6 miesięcy od jego nabycia nie powodowała powstania przychodu podlegającego opodatkowaniu podatkiem PIT.

4.2. Wykup i sprzedaż samochodu poleasingowego od 2022 roku

Sprzedaż samochodu poleasingowego na cele prywatne przed upływem 6 lat (licząc od pierwszego dnia następującego po miesiącu, w którym składniki majątku zostały wycofane z działalności gospodarczej do dnia ich odpłatnego zbycia) skutkuje obowiązkiem opodatkowania transakcji podatkiem dochodowym. Podatnicy mogą zdecydować się również na wykup samochodu na firmę – wówczas przedmiot leasingu powinien zostać wprowadzony do ewidencji środków trwałych i podlegać

odpisom amortyzacyjnym lub powinien zostać jednorazowo ujęty w kosztach firmowych (jeżeli wartość wykupu nie przekracza 10 000,00 zł). Sprzedaż pojazdu przed upływem tego terminu skutkuje obowiązkiem opodatkowania transakcji podatkiem, ponieważ zgodnie z nowelizacją przepisów i dodanym art. 14 ustawy o PIT ust. 2 punkt 19, przychodami podatkowymi związanymi z działalnością gospodarczą są również przychody uzyskane z odpłatnego zbycia rzeczy, w tym wykorzystywanych w działalności na podstawie umów leasingu.

Jeżeli samochód poleasingowy wykupiony dla celów prywatnych przedsiębiorca zdecyduje się wykorzystywać także w prowadzonej działalności gospodarczej, wówczas **kosztem uzyskania przychodów będzie jedynie 20% poniesionych wydatków.**

Na gruncie podatku VAT sprzedaż pojazdu osobie trzeciej wiąże się z wyższym opodatkowaniem – podatek jest wówczas kalkulowany w oparciu o realną wartość pojazdu, a nie na podstawie ostatniej (najniższej) raty. Możliwość wykupu pojazdu na warunkach preferencyjnych, np. w wysokości 1% wartości początkowej, posiada jedynie leasingobiorca.

Dokonując sprzedaży pojazdu zawsze należy zastosować 23% stawkę VAT, nawet jeżeli przy wykupie pojazdu z leasingu na cele mieszane podatnik odliczał tylko 50% naliczonego VAT. W momencie sprzedaży przepisy jednak dają możliwość naliczenia korekty do drugiej połowy nierozliczonego wcześniej podatku VAT, co w praktyce oznacza, że można pomniejszyć swoje zobowiązanie podatkowe.

4. Najważniejsze zmiany w leasingu wprowadzone w Polskim Ładzie c.d.

Możliwość dokonania korekty nieodliczonej części podatku VAT, jednak z pewnymi ograniczeniami

Zgodnie z art. 90 b Ustawy o podatku od towarów i usług, podatnik ma prawo do proporcjonalnego odliczenia podatku VAT wynikającego z korekty w okresie:

- **60 miesięcy** – w przypadku, kiedy wartość wykupu z leasingu przekroczy 15 000,00 zł,
- **12 miesięcy** – w przypadku niższych kwot wykupu.

Podatek VAT, o którym mowa, stanowi część podatku, którego przedsiębiorca nie odliczył w miesiącu wykupu samochodu z leasingu.

Z każdym miesiącem użytkowania pojazdu w ramach działalności suma do odliczenia będzie proporcjonalnie się zmniejszać (do momentu sprzedaży).

W praktyce oznacza to, że im szybciej pojazd poleasingowy zostanie sprzedany, tym podatnik odzyska większą kwotę podatku VAT. Odroczenie w czasie sprzedaży skutkuje proporcjonalnym zmniejszaniem się korekty podatku naliczonego, natomiast po upływie okresów 12 oraz 60 miesięcy podatnik traci całkowicie prawo do korekty. Przepis ten ma również zastosowanie w przypadku zmiany przeznaczenia pojazdu z celów mieszanych na całe związane wyłącznie z działalnością gospodarczą.

Zastosowanie tego przepisu zostało zaprezentowane w poniższych przykładach.

Wykup do 15 tys.

Kwota wykupu: 10 500,00 zł

Podatek VAT: 2 415,00 zł | **50% VAT:** 1 207,50 zł

Kwota wykupu < 15 000,00 zł → 12 miesięcy

1 207,50 zł / 12 mies. = **100,63 zł**

- Sprzedaż pojazdu po upływie 6 miesięcy umożliwi korektę podatku: 100,63 zł x 6 mies. = 603,75 zł | (12 mies. – 6 mies.)
- Sprzedając pojazd po upływie 12 miesięcy **przedsiębiorca nie odliczy ani złotówki.**

Wykup powyżej 15 tys.

Kwota wykupu: 20 000,00 zł

Podatek VAT: 4 600,00 zł | **50% VAT:** 2 300,00 zł

Kwota wykupu > 15 000,00 zł → 60 miesięcy

2 300,00 zł / 60 mies. = **38,33 zł**

- Sprzedaż pojazdu po upływie 24 miesięcy umożliwi korektę podatku: 38,33 zł x 36 mies. = 1 379,88 zł | (60 mies. – 24 mies.)
- Sprzedając pojazd po upływie 60 miesięcy **przedsiębiorca nie odliczy ani złotówki.**

4. Najważniejsze zmiany w leasingu wprowadzone w Polskim Ładzie c.d.

Darowizna samochodu sposobem na obejście przepisów

Darowizna jest jednostronnym i nieodpłatnym świadczeniem. Przedsiębiorca nie otrzymuje zatem w zamian żadnych środków pieniężnych, dlatego przekazanie pojazdu w formie darowizny dla osoby fizycznej nie wywoła żadnych skutków podatkowych u darczyńcy. Otrzymanie darowizny nie wywoła także skutków w podatku dochodowym u osoby fizycznej (art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o PIT) – u osób obdarowanych powstanie natomiast obowiązek podatkowy w podatku od spadków i darowizn (art. 5 Ustawy od spadków i darowizn).

W praktyce

Z wnioskiem o interpretację indywidualną wystąpił podatnik, który dokonał wykupu pojazdów z leasingu, a następnie zostały one przeznaczone na cele osobiste wspólników. Pojazdy nie zostały wykazane w majątku przedsiębiorstwa, firma nie wygenerowała także przychodu podatkowego z tytułu przekazania przedmiotów na rzecz wspólników, a więc nie doszło do przysporzenia majątkowego. Wspólnicy dokonali rejestracji swoich pojazdów we własnym zakresie i nie były już one wykorzystywane w działalności gospodarczej.

Dyrektor KIS potwierdził stanowisko podatnika w interpretacji z 20 lipca 2023 r., sygn. 0112-KDIL2-2.4011.259.2023.5.AA. Zdaniem dyrektora KIS świadczenie miało nieodpłatny charakter, a zatem na gruncie podatku dochodowego opisana operacja gospodarcza nie spowodowała powstania przychodu podatkowego, a co za tym idzie – nie powstał obowiązek zapłaty podatku.

Wyjątkiem od powyższych przepisów są nieodpłatne świadczenia na rzecz pracowników (postrzegane jako element wynagrodzenia, np. benefity, czy różnica między dietą ustawową a stawką regulaminową wyznaczoną przez pracodawcę) – w takiej sytuacji u pracownika rozpoznaje się przychód podatkowy wynikający ze stosunku pracy, który podlega opodatkowaniu podatkiem PIT oraz wpływa na opłacanie ZUS. Z kolei obdarowanie konkretnego pracownika z okazji ważnego wydarzenia, jak narodziny dziecka czy ślub, podlega przepisom Ustawy o podatku od spadków i darowizn (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 8 lipca 2014 r., sygn. akt K 7/13).

4. Najważniejsze zmiany w leasingu wprowadzone w Polskim Ładzie c.d.

Innym przypadkiem jest darowizna w ramach najbliższej rodziny, zakwalifikowanej do tzw. grupy zerowej – grupa ta zwolniona jest z podatku bez względu na wartość darowizny (art. 4a Ustawy od spadków i darowizn).

Grupa zerowa, to małżonek, małżonka, dzieci, wnukowie, rodzice, dziadkowie, pasierbowie, rodzeństwo, a także macocha oraz ojczym. Jest to bardzo korzystna sytuacja, ponieważ nie wystąpi tutaj zobowiązanie podatkowe od spadków i darowizn, a także opodatkowanie podatkiem dochodowym.

Należy jednak pamiętać, że zbyt duża częstotliwość przenoszenia własności poleasingowych samochodów na osoby w ramach najbliższej rodziny może budzić wątpliwości ze strony urzędników – działania te wówczas mogą zostać potraktowane jako działania pozorne, gdy w rzeczywistości pojazd nadal jest wykorzystywany na przykład przez darczyńcę.

Warto wiedzieć

Sposób na obejście przepisów czy umiejętne ich wykorzystanie – między jednym i drugim istnieje cienka granica, dlatego podejście do tego typu spraw wymaga od podatników olbrzymiej dozy ostrożności i zwykle wymaga wsparcia doświadczonych ekspertów.

5. Projekt ustawy – leasingobiorca jako podatnik podatku od nieruchomości

5.1. Jak jest obecnie?

W czasie trwania umowy leasingowej podatnikiem podatku od nieruchomości jest właściciel nieruchomości (leasingodawca). Jak stanowi art. 3 ust. 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych – podatnikami są osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne, w tym spółki nieposiadające osobowości prawnej, będące właścicielami nieruchomości lub obiektów budowlanych.

Po wykupie nieruchomości to leasingobiorca staje się właścicielem nieruchomości, a w związku z tym staje się podatnikiem i jest zobowiązany do zapłaty podatku, począwszy od miesiąca następującego po miesiącu przeniesienia praw własności.

5.2. Jakie są planowane zmiany?

Komisja nadzwyczajna ds. deregulacji 5 lipca 2023 roku zaproponowała projekt ustawy o ograniczeniu biurokracji i barier prawnych, w myśl którego mogą się zmienić przepisy dotyczące podatku od nieruchomości.

Proponowane zmiany mają swoje uzasadnienie – ustawodawca wskazuje, że obecny stan prawny powoduje wiele problemów praktycznych, tj.:

- trudności związane z określeniem charakteru przedmiotu leasingu,
- wątpliwości dotyczące wysokości zadeklarowanej podstawy opodatkowania,
- brak prawnych możliwości sporządzenia deklaracji podatkowej przez korzystającego.

Problem polega na tym, że to leasingobiorca posiada pełną wiedzę o przedmiocie leasingu – jego parametrach, połączeniu bądź braku połączenia z gruntem czy innym budynkiem oraz sposobie jego wykorzystania, natomiast leasingodawca jest zobowiązany do wypełnienia deklaracji podatkowej, wskazania podstawy opodatkowania oraz zapłacenia podatku od nieruchomości.

Co za tym idzie – korzystający nie może być stroną postępowania podatkowego, nie może zatem skarżyć decyzji podatkowych ani występować o stwierdzenie nadpłaty.

Nowe przepisy zakładają, że podatnikiem podatku od nieruchomości w przypadku umowy leasingu jest korzystający (leasingobiorca).

Dzięki zaproponowanej zmianie leasingobiorca nie będzie miał prawnych ograniczeń, ponadto rozwiązanie będzie skutkowało także obniżeniem kosztów samego leasingu, ponieważ obecnie podatek zapłacony przez leasingodawcę jest dla leasingobiorcy dodatkowym kosztem usługi leasingowej powiększonym o podatek VAT.

5. Projekt ustawy – leasingobiorca jako podatnik podatku od nieruchomości c.d.

5.3. Ustalenie podstawy opodatkowania nieruchomości poleasingowej

Przejęcie przez właściciela (art. 4 ust. 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych)

Jeżeli budowla jest przedmiotem umowy leasingu finansowego dla celów podatkowych, w przypadku jej przejęcia przez właściciela do celów określenia podstawy opodatkowania przyjmuje się wartość początkową przed zawarciem pierwszej umowy leasingu, zaktualizowaną i powiększoną o dokonane ulepszenia oraz niepomniejszoną o spłatę wartości początkowej.

Przejęcie przez leasingobiorcę (art. 4 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych)

W przypadku przejęcia własności nieruchomości przez leasingobiorcę, jeżeli obowiązek podatkowy powstał w trakcie roku podatkowego, to podstawą opodatkowania jest wartość stanowiąca podstawę obliczenia amortyzacji na dzień powstania obowiązku podatkowego.

KOMENTARZ EKSPERTA

Pomimo faktu, że leasing nie jest tanią formą finansowania, to jest coraz częściej wybierany przez przedsiębiorców.

Do największych jego atutów można zaliczyć proste procedury pozyskania, umowę niewymagającą żadnych zabezpieczeń, dostosowanie przedmiotu leasingu do indywidualnych potrzeb przedsiębiorcy czy niską kwotę wkładu własnego. Sfinansowane w ten sposób składniki majątku zapewniają firmom szybki rozwój – przedsiębiorcy zwiększają swój potencjał produkcyjny, usługowy lub handlowy i stają się konkurencyjni na rynku. Ponadto stosowanie leasingu zapewnia przedsiębiorcom korzyści podatkowe, a także poprawia ich płynność finansową.

Niestety lista plusów jest tak samo długa, jak lista obowiązujących przepisów prawnych, a biegła ich znajomość jest dużym wyzwaniem dla przedsiębiorców, dlatego warto skorzystać z fachowej pomocy księgowej oraz prawno-podatkowej.

Aleksandra Bartzak

Starszy specjalista ds. księgowości
Grant Thornton

Zapraszamy do kontaktu!

Chcesz odświeżyć podstawową
wiedzę o leasingu?

Zobacz podsumowanie
najważniejszych informacji:

[Pobierz PDF →](#)

Aleksandra Bartczak

Starszy specjalista ds. księgowości
Outsourcing finansowo-księgowy
Grant Thornton

M +48 885 441 698

E aleksandra.bartczak@pl.gt.com

O serii Purpurowy Informator

To cykl analiz, w którym
omawiamy ważne dla
przedsiębiorców kwestie
prawne, księgowo i kadrowe.

[Zobacz wszystkie →](#)

Jesteśmy jedna z wiodących organizacji audytorsko-doradczych na świecie. W Polsce działamy od 1993 roku. Posiadamy ponad 1000-osobowy zespół oraz 8 biur w kluczowych aglomeracjach, rocznie obsługujemy ponad 2,4 tys. Klientów. Na świecie jesteśmy obecni w 147 krajach i zatrudniamy ponad 68 tys. pracowników, a historia firmy sięga 1904 roku.